
**KOMMUNAL
FÖRFATTNINGSSAMLING – POLICY**

En policy beskriver en viljeinriktning, ett gemensamt förhållningssätt och ett rättesnöre inom ett visst område för kommunens verksamhet. Den anger principerna för kommunens agerande i olika frågor i syfte att vägleda till önskad nivå eller till ett önskat tillstånd.

Policy för styrning och uppföljning av ekonomi och verksamheter

Fastställd av kommunfullmäktige 2004-12-20 § 92

Reviderad av kommunfullmäktige 2023-09-04 § 120

Avdelning/enhet med ansvar för revidering: Ekonomiavdelningen KLK

Policy för styrning och uppföljning av ekonomi och verksamheter

Innehåll

1. Om policyn	4
1.1 Innehåll.....	4
1.1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Verksamhetsområde och avgränsning.....	4
2. Planeringsprocessen	5
2.1 Kommunplan	6
2.2 Verksamhetsplaner	6
2.3 Uppföljning.....	6
3. Ansvar och befogenheter	7
4. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	8
4.1.1 Demografiska förutsättningar	8
4.1.2 Finansiell ställning	8
4.1.3 Verksamhetens uppdrag	9
5. Strategi för hållbarhet.....	9
6. Ekonomistyrning	10
6.1 Intäktsfinansierade resultatenheter.....	10
6.1.1 Lokalförsörjning.....	10

6.1.2 Städ	11
6.1.3 Avfall	11
6.2 Pengfinansierade resultatenheter	11
6.3 Driftbudget.....	11
6.4 Investeringsbudget/kapitalkostnader.....	12
6.4.1 Investeringsbudget	12
6.4.2 Investeringsanslag, genomförandebeslut och slutredovisning	12
6.4.3 Budget- och uppföljningsansvar	13
6.4.4 Inventarieförteckning	13
6.4.5 Kapitalkostnader.....	13
6.4.6 Försäljning och utrangering.....	13
6.4.7 Investeringsinkomster	14
6.5 Exploateringsverksamhet.....	14
6.6 Internkontroll	14
6.7 Uppföljning av ekonomi och verksamhet.....	14
6.7.1 Kommunens uppföljning	14
6.7.2 Nämnds uppföljning	15
6.7.3 Nämnds åtgärder vid avvikelse.....	15
6.7.4 Uppföljning av dotterbolag	15
6.8 Över- och underskott / resultatöverföring	16
7. Målsättning	17
8. Uppföljning	17
9. Förväntad effekt.....	17

1. Om policyn

Policy för styrning och uppföljning av ekonomi och verksamheter anger ramar och riktlinjer för hur styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet ska bedrivas i Vallentuna kommun och dess helägda dotterbolag.

1.1 Innehåll

Syftet med denna policy är att fastställa:

- Planeringsprocessen
- Ansvar och befogenheter
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Strategi för hållbarhet
- Ekonomistyrning

1.1.1 Bakgrund

Kommunallagens elfte kapitel om ekonomisk förvaltning anger ramar för

- Mål för den ekonomiska förvaltningen
- Medelsförvaltningen
- Budgetens innehåll
- Budgetprocessen
- Reglering av balanskravsresultat
- Resultatutjämningsreserver
- Utgiftsbeslut under budgetåret
- Delårsrapport
- Räkenskaper
- Årsredovisning
- Förbud mot pantsättning
- Underrättelse om skattesats
- Bestämmelser om kommunal redovisning

I lag om kommunal bokföring och redovisning finns det ytterligare bestämmelser.

1.2 Verksamhetsområde och avgränsning

Policyn gäller för kommunens nämnder och kommunens helägda bolag. De principer som anges i policyn ska så långt som möjligt även tillämpas för kommunal verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer.

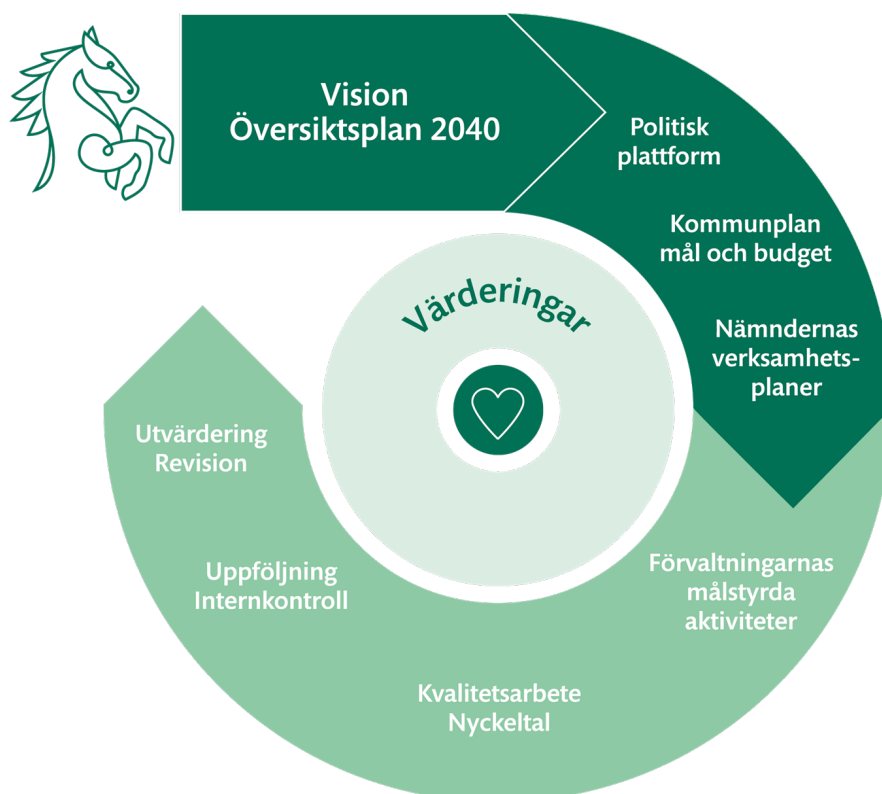
Vid tillämpning ska alltid den övergripande koncernnyttan för kommunen beaktas. Ekonomiavdelningen inom kommunledningskontoret ger ut anvisningar för tillämpning av policyn. Tvister om tolkning och tillämpning avgörs av kommunstyrelsen.

2. Planeringsprocessen

Kommunens planeringsprocess innebär att kommunfullmäktige under juni månad fastställer kommunplanen (KP) för efterföljande tre år. Vid valår, och i undantagsfall, fastställs den senast på kommunfullmäktiges sammanträde i december månad. Skattesatsen ska, enligt kommunallagen, beslutas senast i november månad.

I kommunplanen beskrivs vad kommunen vill fokusera på under den närmaste treårsperioden. Kommunfullmäktige fastlägger kommungemensamma mål, skattesats, driftramar (budget) och investeringsplan. I kommunplanen fastställs även mål för koncernen. En beskrivning av förutsättningar för ekonomi, bostadsbyggande, exploatering, befolkningsutveckling och personal tas fram i kommunplanen. Till kommunplanen biläggs bostadsbyggnadsprognos, befolkningsprognos och lokalresursplan.

Efter att kommunplanen fastställts beslutar nämnderna om verksamhetsplaner (VP) för planeringsperioden. De kommungemensamma målen bryts ner till nämndmål och beskrivs i nämndernas VP. Kommunfullmäktiges beslut i juni innebär att nämnderna kan utarbeta och besluta om detaljbudgetar i god tid innan det nya budgetåret börjar. Beslutade förändringar kan då få effekt redan från årets början.

2.1 Kommunplan

Kommunens planeringsprocess bygger på en grundlig omvärldsbevakning inför varje ny mandatperiod. Omvärldsbevakningen uppdateras därefter årligen. Särskild analys görs av finansiella förutsättningar, bostadsbyggande, befolkningsutveckling, förändrade villkor för kommunala verksamheter och andra samhällsliga förändringar. På kommunplanedagen presenterar nämnderna den omvärldsbevakning som har direkt påverkan på verksamheterna, till exempel nya lagkrav.

Kommunfullmäktige beslutar, utifrån omvärldsbevakning och politisk inriktning, om övergripande förutsättningar som bostadsbyggande, befolkningsutveckling och skattesats.

Kommunfullmäktige anger kommungemensamma mål och ekonomiska förutsättningar som ska vara styrande för nämnderna. Målen styr verksamheten mot den politiskt beslutade inriktningen och utgår från behoven hos kunden.

I kommunplanen fastställs mål även för koncernen även om det inte görs en konsoliderad resultatbudget. Helägda bolag och större bolag som konsolideras in i årsredovisningen beskrivs översiktligt under olika kapitel i kommunplanen.

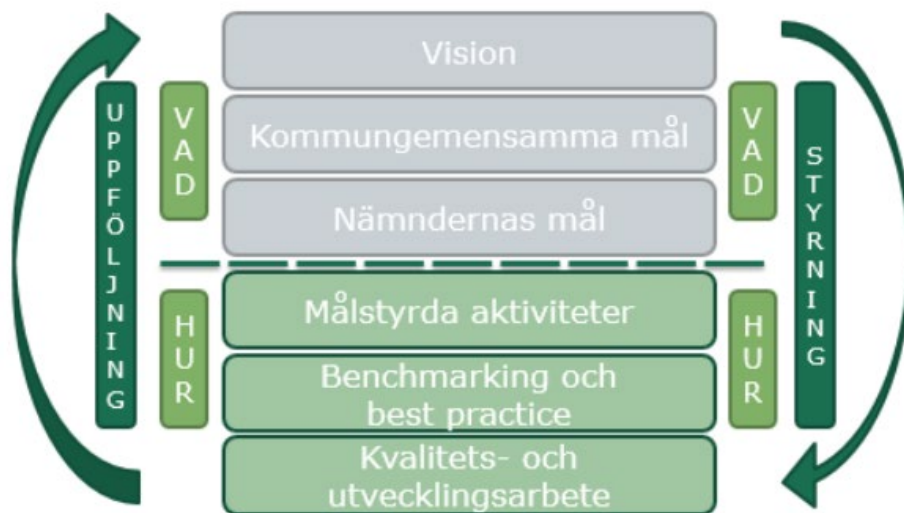
2.2 Verksamhetsplaner

Med den beslutade kommunplanen som grund utarbetar och beslutar nämnderna om verksamhetsplaner (VP). Verksamhetsplanen är kopplad till nämndernas kvalitets- och utvecklingsarbete samt utgör underlag till detaljbudgeten.

Utifrån mål och budget i kommunplanen ska nämnderna inom sina respektive ansvarsområden bryta ner de kommungemensamma målen till nämndsmål för att bidra till att kommunen ska nå vart och ett av de kommungemensamma målen. Nämndmålen beskrivs i nämndernas respektive verksamhetsplaner (VP). Nämndernas mål ska vara mätbara, där målvärdet på förhand är definierat med utgångspunkt att bibehållas eller förbättras från angivet basvärde. Målvärden definieras med nyckeltal där basen utgörs av officiella nyckeltal.

2.3 Uppföljning

Ett viktigt led i kommunens styrning är uppföljningen av både kommunens ekonomi och dess verksamhet. Uppföljning av politiska mål och ekonomiska krav genomförs i årsredovisningen och löpande under verksamhetsåret. [Uppföljning av ekonomi och verksamhet](#) behandlas mer ingående i avsnitt 6.7.

3. Ansvar och befogenheter

Styrningen av kommunens ekonomi och verksamheter bygger på principen om decentraliserat budgetansvar och befogenheter. Inom ramen för lagar och förordningar fastställer kommunfullmäktige i kommunplanen övergripande mål som uttrycker kommunens viljeinriktning och ambitionsnivå samt anvisar resurser i form av skattemedel. Nämnderna ansvarar för att verksamhetsmålen uppnås inom ramen för tilldelade resurser. Vid konflikt mellan mål och medel är det ekonomin som sätter gräns för måluppfyllelsen, varvid lagstadgade verksamheter ska prioriteras.

Kommunfullmäktige har – utöver vad som framgår av kommunallagen samt andra lagar och förordningar – fastställt nämndernas ansvar och befogenheter i särskilda reglementen. I verksamheten ska bestämmelserna i följande dokument vara styrande:

- Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- lagen om offentlig upphandling (LOU)
- 1.2.6.3 Policy för upphandling
- 1.2.1.2 Attestreglemente
- 1.2.1.1 Reglemente för internkontroll
- Delegationsordningar hos respektive nämnd
- övriga dokument i kommunala författningssamlingen

4. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning gäller för Vallentuna kommun och helägda dotterbolag. Riktlinjerna ska så långt som möjligt även tillämpas för kommunal verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer.

Riktlinjerna slår fast principer för det strategiska och mer långsiktiga perspektivet. För att knyta ihop det långsiktiga strategiska perspektivet med styrningen på kort sikt definieras mål för ekonomi och verksamhet i kommunplanen.

Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller att varje generation själv ska bära kostnaden för den service som konsumeras. Det innebär att ingen generation ska behöva betala för det som tidigare generationer har förbrukat. Resultatet måste därför vara så stort att motsvarande servicenivå ska kunna säkerställas för nästkommande generation.

4.1.1 Demografiska förutsättningar

Demografiska förutsättningar för kommunen hämtas ur bostadsbyggnadsprognos och befolkningsprognos som blickar tio år framåt. Prognoserna är uppdelade i olika åldersgrupper och i olika kommundelar. Prognoserna används vid framtagande av en långsiktig prognos för intäkter, kostnader och investeringsbehov.

4.1.2 Finansiell ställning

Budgeten ska alltid upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna samt att en del av investeringarna finansieras med ett positivt resultat. Ekonomin måste vara i balans och långsiktigt hållbar. Lånefinansiering av investeringar innebär ett successivt försämrat resultat. Kommunens och kommunkoncernens ekonomiska styrka beskrivs av soliditetsmättet. Ett långsiktigt mål är att soliditeten för kommunkoncernen ska vara bland de högsta i länet. Jämförelsen med andra kommuner görs för kommunkoncernen eftersom soliditeten påverkas av hur kommunkoncernen är organiserad.

För att nå en långsiktigt högre soliditet ska resultatnivån utgöra mellan två och fem procent av skatteintäkter, utjämning samt generella statsbidrag sett över en längre tid.

Budgetramar för nämnderna ska finansieras av skatteintäkter och inte av tillfälliga intäkter såsom försäljningsintäkter för anläggningstillgångar och exploateringsstomter eller exploateringsersättningar.

Investeringar, utan exploateringsutgifter, ska ha en långsiktig finansieringsgrad på mellan 50 och 100 procent. Investeringar inom exploateringsprojekt ska långsiktigt vara självfinansierade.

För att mäta att god ekonomisk hushållning uppnås fastställs finansiella mål.

4.1.3 Verksamhetens uppdrag

God ekonomisk hushållning handlar om långsiktighet i planering och beslut. Det ställer krav på politiska prioriteringar samt en förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. En stabil och uthållig ekonomi är en förutsättning för att trygga en bra verksamhet som tillgodoser invånarnas krav på tjänsteutbud och service. För att uppnå att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt fastställs kommungemensamma mål i kommunplanen.

God ekonomisk hushållning innebär att det finns ett tydligt och väldefinierat ramverk för målsättning och uppföljning av mål och resultat. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det av största betydelse att respektive nämnd klarar sitt uppdrag och har sin ekonomi i balans genom en god budgetföljsamhet. Verksamheten ska vara kostnadseffektiv, ändamålsenlig och anpassad till efterfrågan, behov och politiska prioriteringar.

Nämndernas verksamheter ska bedrivas genom ett målmedvetet och mätbart kvalitetsarbete för ständiga förbättringar inom kommunens samtliga områden. Hög kvalitet är att följa gällande lagar, nå kommunfullmäktiges och nämndernas uppsatta mål och att följa andra styrdokument och föreskrifter på ett så resurseffektivt sätt som möjligt.

5. Strategi för hållbarhet

Kommunplanen är kommunens övergripande strategi för hållbarhet och ingår som en del av kommunens ordinarie styr- och uppföljningssystem och gäller för kommunens nämnder och helägda dotterbolag. Principerna i strategin ska så långt som möjligt tillämpas för kommunal verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer.

Ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet är inkluderat i de kommungemensamma målen som fastställs i kommunplanen. De kommungemensamma målen bryts ner i nämndernas verksamhetsplaner som därmed innehåller nämndernas plan för arbete med hållbarhet.

6. Ekonomistyrning

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna budgetanslag i form av skattemedel eller fastställer kostnadsnivån för olika verksamheter inom ramen för pengsystem, till exempel inom förskola och grundskola. Budgetens utrymme grundar sig först och främst på att kommunen når sitt finansiella resultatmål. Läs om [Uppföljning](#) i separat avsnitt.

6.1 Intäktsfinansierade resultatenheter

Vissa verksamheter ska bedrivas som fristående resultatenheter och ska finansieras via intäkter internt från andra kommunala verksamheter eller externt från kunder. Anslag till dessa verksamheter i form av skattemedel ska endast förekomma i undantagsfall. Resultatenheternas prissättning baseras på självkostnadsprincipen och ska preciseras i god tid före varje nytt budgetår. Tills vidare bedrivs följande verksamheter som resultatenheter:

Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen

Verksamhet

IT-drift och IT-support
Fastighetsavdelningens resultatenhet
Avfallshantering

6.1.1 Lokalförsörjning

Kommunens tjänstemannaledningsgrupp har ansvar för den strategiska lokalplaneringen. Till sitt förfogande har den en arbetsgrupp, lokalresursplaneringsgruppen. Lokalresursplaneringsgruppen ska utarbeta en lokalresursplan som ingår i kommunplanen. All kommunal verksamhet ska i första hand utnyttja kommunens egna lokaler. Lokalanvändningen ska kommunövergripande optimeras för bättre nyttjande av kommunens fastigheter och möjliggöra för interna och externa verksamheter.

Teknik- och fastighetsförvaltningen ansvarar för anskaffning och förvaltning av kommunens egna och hyrda lokaler. Teknik- och fastighetsförvaltningen beräknar fysiska och ekonomiska konsekvenser av verksamhetens lokalbehov. Interna hyreskontrakt ska upprättas för alla typer av lokaler och självkostnad är grundprincip vid hyressättning. Årlig hyresjustering fastställs i kommunplanen.

6.1.2 Städ

Principer för städverksamheten har fastställts av kommunfullmäktige. Städningen organiseras utifrån ett kundperspektiv, där primärverksamheterna själva kan välja städform, entreprenad eller kommunal regi, båda med eventuella inslag av egna kombinationstjänster. För städning i kommunal regi ska avtal om omfattning och internpris baserade på självkostnadsprincipen upprättas mellan teknik- och fastighetsförvaltningen och respektive förvaltning/enhet.

Upphandling av entreprenadstädning ska utföras av kommunledningskontorets upphandlingsfunktion i samråd med respektive förvaltning och teknik- och fastighetsförvaltningen. Avtalen tecknas mellan entreprenören och respektive nämnd, vilken därmed har det fulla ansvaret för uppföljning och tillsyn.

6.1.3 Avfall

Avfallshanteringen ska finansieras helt med avgifter enligt av kommunfullmäktige fastställd renhållningstaxa. Styrande för verksamheten är renhållningsordningen med kompletterande avfallsplan.

6.2 Pengfinansierade resultatenheter

Vissa verksamheter finansieras via ett pengsystem där nivån fastställs av kommunfullmäktige. Nämnden beslutar om riktlinjer och avtal som krävs för hantering av pengsystem samt administrerar utbetalning av peng.

Pengfinansierade resultatenheter är sådana enheter vars verksamhet i huvudsak finansieras direkt via ett pengsystem och där kostnaden för verksamheten ska anpassas till intäkterna i form av utbetalda pengbelopp. Denna typ av resultatenheter förekommer inom barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde och inom hemtjänst.

6.3 Driftbudget

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd en ekonomisk driftbudgetram i form av skattemedel. Ramen utgörs av ett nettoanslag, kostnader minus intäkter, där de externa intäkterna till stor del utgörs av avgifter enligt fastställda taxor. Nämnd fördelar anslaget och avgiftsintäkterna mellan olika verksamheter i sin verksamhetsplan för budgetåret. Detaljbudgeten redovisas enligt särskild tidplan till kommunledningskontorets ekonomiavdelning.

Omdisponeringar inom ram beslutas av nämnd men får inte leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål ändras. Beslut om ändring i budget ska omgående anmälas till kommunledningskontorets ekonomiavdelning. Omdisponeringar av budget mellan nämnder beslutas av kommunfullmäktige.

I kommunens externa rapporter används som riktlinje för jämförelsestörande poster att dessa är sällan förekommande och överstiger en miljon kronor. Dessutom redovisas realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt försäljning av exploateringsmark samt gatukostnadsersättning som jämförelsestörande.

6.4 Investeringsbudget/kapitalkostnader

En investering är en anskaffning av en tillgång för stadigvarande bruk eller innehav. För att definieras som investering ska anskaffningen också ha en användningstid över tre år och ett anskaffningsvärde på mer än 50 000 kronor utan moms.

Underhållsåtgärder överstigande 50 000 kronor utan moms är en investering om de uppfyller investeringskriterierna. För att redovisas som en egen komponent ska värdet vara minst 50 000 kronor.

6.4.1 Investeringsbudget

Investeringsbudget fastställs årligen i samband med att kommunplan beslutas i kommunfullmäktige. Investeringsbehov som uppstår efter fastställande av kommunplan ska beslutas av kommunfullmäktige.

När nämnd äskar investeringsanslag ska även förslag till finansiering av ökade driftkostnader som följd av investeringen redovisas. Investeringar får bara utföras under förutsättning att den verksamhetsdrivande nämnden kan rymma driftkostnaderna, inklusive kapital- och lokalkostnader, inom sin driftbudget.

Investering i ny-, om- eller tillbyggnad av verksamhetsfastighet ska i beslutsunderlaget redovisa framtida förändring av lokalkostnad, effekterna på verksamheten samt en riskanalys. Som huvudregel gör fastighetsavdelningen investeringar i fastigheter.

6.4.2 Investeringsanslag, genomförandebeslut och slutredovisning

För investering överstigande fem miljoner kronor krävs ett inriktningsbeslut i kommunplanen samt att kommunfullmäktige fastställer investeringsanslag och fattar ett genomförandebeslut. Förstudie kan startas efter inriktningsbeslutet. Förstudie redovisas som driftskostnad hos beställande nämnd. Projektet ska slutredovisas i kommunfullmäktige. Slutredovisning ska göras av beställande nämnd inom sex månader efter färdigställande.

Investeringar under fem miljoner kronor samt årliga anslag och planerat underhåll fastställs i och med att budgeten i kommunplanen godkänns. Projekten slutredovisas i årets verksamhetsberättelse. Nämnd kan begära en mer detaljerad redovisning.

Årliga anslag för inventarier finns inte som egna poster i investeringsplanen. Vid behov kan varje nämnd nyttja upp till en procent av verksamhetens kostnader till inventarier.

Investeringsanslag får inte användas för driftändamål.

6.4.3 Budget- och uppföljningsansvar

Verksamhetsansvarig nämnd har budgetansvar och uppföljningsansvar för investeringsanslag. Det gäller även efter att genomförandebeslut är taget och samhällsbyggnadsförvaltningen har blivit utförare och ansvarig för projektets genomförande.

6.4.4 Inventarieförteckning

Investeringar som anses stödkänsliga ska förtecknas i en inventarieförteckning på varje förvaltning. Se regler om inventarieförteckning i kommunala författningssamlingen.

6.4.5 Kapitalkostnader

Verksamheterna debiteras kapitalkostnader för genomförda investeringar. Kapitalkostnaderna beräknas enligt nominell annuitetsmetod. Den nominella räntesatsen fastställs årligen i budgeten och avskrivningstiden är individuellt satt per investering.

Debitering av kapitalkostnader startar månaden efter att investeringen börjat användas. Samtidigt påbörjas avskrivningar och debitering av internhyra. Ingen internränta utgår under byggnadstiden.

6.4.6 Försäljning och utrangering

Budgetansvarig beslutar om försäljning och utrangering av inventarier och fordon och reavinst eller reaförlust tillförs verksamhetens resultat. Avyttring av lös egendom under ett prisbasbelopp ses som verkställighet och särskilt beslut behöver inte fattas. Nämnd kan delegera rätten att besluta om avyttring av lös egendom via delegationsordningen.

Försäljning av fastighet regleras i delegationsordningen och reavinst eller reaförlust resultatförs centralt i kommunen.

6.4.7 Investeringsinkomster

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar ska resultatföras och får inte minska anskaffningsvärdet på tillgången. Undantag är inkomster mindre än 150 000 kronor.

6.5 Exploateringsverksamhet

Exploateringsverksamheten ska vara självfinansierad. Det innebär att de intäkter kommunen erhåller vid exploateringar ska, över projektets livslängd, överstiga de kostnader som uppstått. I den årliga planeringsprocessen ska kommunstyrelsen ta fram en exploateringsplan vilken baseras på gällande bostadsbyggnadsprognos och andra fastlagda planeringsförutsättningar. Exploateringsplanen ingår i kommunplanen och ska fastställas av kommunfullmäktige.

Investeringar inom ett exploateringsområde som inte täcks av investeringsbidrag eller gatukostnadsersättning ska beslutas i investeringsprocessen.

6.6 Internkontroll

Internkontroll är en viktig del av kommunens styrsystem. Kommunfullmäktige fastställer reglemente för internkontroll och tillämpningar.

Internkontrollen ska säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamhet
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer och instruktioner med mera.

Kommunstyrelsen har ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god internkontroll. Nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom respektive verksamhetsområde.

6.7 Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Kommunstyrelsen följer löpande utvecklingen av ekonomi och verksamhet för kommunkoncernen och nämnderna. Nämnd ansvarar för uppföljning av sin ekonomi och verksamhet under året.

6.7.1 Kommunens uppföljning

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och styrningen av uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

föreskrivs i kommunallagen. I komplement till detta gäller bestämmelserna i reglemente för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen lämnar rapporter för kommunens ekonomi och verksamheter till kommunfullmäktige efter första tertialet, vid delårsbokslut samt i årsredovisningen.

För uppföljning av de kammungemensamma mål som kommunfullmäktige beslutat om gör kommunstyrelsen en samlad bedömning baserad på nämndernas måluppfyllelse vid del- och helår.

6.7.2 Nämnds uppföljning

Samtliga nämnder ska till kommunstyrelsen lämna de rapporter och prognoser som kommunstyrelsen beslutar om. Rapportering ska göras enligt följande:

- månadsuppföljning per februari, juni och oktober
- tertialrapport per april
- delårsbokslut per augusti
- verksamhetsberättelse per december

När kommunstyrelsen anser att det finns risk att kommunens ekonomiska resultat under innevarande år blir negativt får kommunstyrelsen besluta om ekonomiska åtgärder som omfattar en eller flera nämnder och dess verksamhet. Åtgärderna ska leda till en budget i balans. Detta finns beskrivet i kommunstyrelsens reglemente.

Om utfallet avviker väsentligt från det förväntade ska förvaltningen kunna förklara detta i detalj även månadsvis.

6.7.3 Nämnds åtgärder vid avvikelse

Så snart avvikelse i ekonomi eller verksamhet befaras eller har konstaterats är nämnd skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att beslutad budget och verksamhetsomfattning kan hållas. Inom fastställd budgetram får nämnd göra sådana omdispositioner av resurser som inte innebär avsteg från fullmäktiges fastställda inriktningsmål. Nämnd ska rapportera negativ avvikelse från driftbudget till kommunstyrelsen snarast. Nämnd ska därefter redovisa vidtagna och planerade åtgärder till kommunstyrelsen. Nämnd ska även återkommande redovisa uppföljning av åtgärder så att beslutad budget och verksamhetsomfattning kan hållas.

Nämnd ska fortlöpande följa de enskilda investeringsprojektens utgifts- och inkomstutveckling samt planmässiga genomförande. Om investeringsanslaget beräknas överskrida budgeten med mer än tio procent ska nytt beslut tas av kommunfullmäktige.

6.7.4 Uppföljning av dotterbolag

Helägda dotterbolag samt bolag som på grund av sin storlek, se bolagspolicy, ingår i Vallentuna koncern rapporterar till kommunstyrelsen i delår och årsbokslut.

I årsredovisningen görs ett koncernbokslut där helägda dotterbolag och större delägda dotterbolag ingår i koncernens siffror. Övriga dotterbolag beskrivs men ingår inte i koncernens siffror.

I delårsrapporten görs inget koncerndelårsbokslut utan kommunen, helägda och större delägda bolag beskrivs var för sig.

I bolagspolicyn samt i bolaget ägardirektiv finns ytterligare information om uppföljning. Därutöver står det i bolagspolicyn att:

Bolagen ska löpande hålla kommunstyrelsen informerad om sin och sina dotterbolags verksamhet och om åtgärder av större vikt. Om bolagen märker större avvikelser i verksamheten från fastställda planer och direktiv ska bolagen omgående informera kommunstyrelsen.

6.8 Över- och underskott /resultatöverföring

Vid varje årsbokslut utvärderas nämndernas budget mot årets förbrukning. En avvikelse mot budget kan uppstå, positiv eller negativ. Principen är att nämnd för med sig de ekonomiska över- och underskott, som redovisas i nämndens verksamhetsberättelse. Detta innebär ett "sparande" om nämnden får med sig ett överskott eller en "skuld" om nämnden gjorde ett underskott.

Bedömningen av hur stort över- eller underskott som ska tas med grundar sig på en beredning som sker efter den årliga bokslutsgenomgång där respektive nämnds verksamhet utvärderas utifrån om kommunfullmäktiges och nämndernas fastställda mål uppnåtts.

Villkor för att nämnd ska få använda sitt överskott är att det finns utrymme i budgeten. Nämnd kan få vänta med att använda sitt överskott till det år då det finns utrymme i kommunens budget. Det är därmed inte givet att det sker året efter att överskottet har uppstått. Arbetet med att minska sin skuld ska ske så snart det är möjligt men senast under den kommande treårsperioden.

På kommunplanedagen begär nämnd att få budgetera med tidigare överskott alternativt minska sin skuld. Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning om vilket utrymme kommunen har för nämndernas äskande av att använda sina över- respektive underskott.

För pengfinansierade resultatenheter gäller principen att det är volymen som styr hur mycket pengar enheten får. Detta innebär att om volymen varit lägre än budgeterat går överskottet tillbaka till fullmäktige och om volymen varit högre än budgeterat så skjuter fullmäktige till pengar motsvarande den verkliga volymen.

7. Målsättning

Policyn ska klargöra planeringsprocessen, ansvar och befogenheter, riktlinjer för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning.

8. Uppföljning

Uppföljning av detta dokument sker vid rapportering till kommunstyrelse eller kommunfullmäktige.

Till kommunfullmäktige rapporteras kommunplan och internkontrollplan samt uppföljningar för nämnd, kommun och koncern. Däremellan rapporteras månadsrapporter till kommunstyrelsen.

Vid samtliga rapporter och däremellan rapporteras vid behov avvikelser från detta dokument.

9. Förväntad effekt

Genom att ange ramar och riktlinjer för hur styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet ska bedrivas i Vallentuna kommunkoncern kan kommunen ha en tydlig bild av kommunens samlade verksamhet oavsett om verksamheten bedrivs i egen eller privat regi.

Ramar och riktlinjer för planeringsprocess, ansvar och befogenheter, god ekonomisk hushållning och ekonomistyrning ger nämnder ett tydligt ramverk att verka inom.